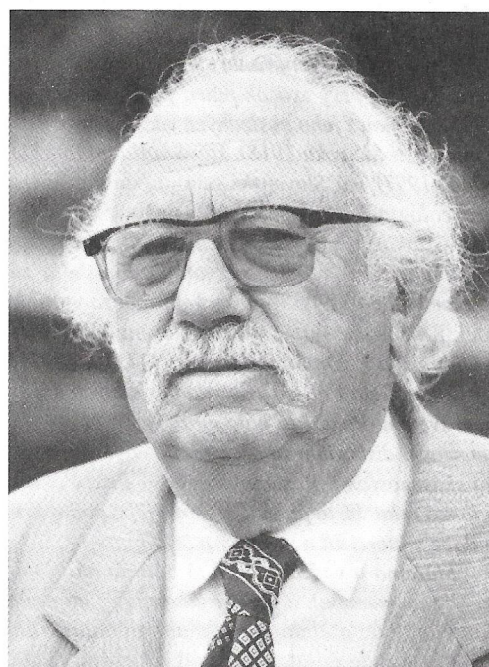

ZA PHDR. BELOM
POLLOM, DRSC.

V auguste (16. 8. 2000) opustil rady historikov, archeológov a múzejníkov PhDr. Belo Polla, DrSc., vo veku 83 rokov. Odišiel zakladateľ archeológie stredoveku na Slovensku, popredný historik venujúci sa predovšetkým dejinám Matice slovenskej a národnostnej otázke v Uhorsku v 19. storočí. Svoju vedeckú dráhu začal v roku 1942 v Bratislave ako pracovník Archívu Ministerstva vnútra (1942–1945), neskôr prešiel do Historického odboru Matice slovenskej (1945–1948), tu prevzal a zreorganizoval tento odbor a bol vedeckým redaktorom Spisov HO MS. Po prepustení z Matice slovenskej sa stáva prednostom Oblastnej pobočky Poľnohospodárskeho archívu v Košiciach (1948–1950). Po uväznení z politických dôvodov prešiel viacerými zamestnaniami až sa mu podarilo získať miesto v Štátnom archeologickom ústave v Košiciach (1953–1955), kde realizoval aj svoje prvé archeologické výskumy. Po založení historickoarcheologického oddelenia v Archeologickom ústave SAV v Nitre odišiel na toto pracovisko (1955–1960), aby sa venoval výlučne vedeckovýskumnej činnosti z obdobia stredoveku. Avšak väčšinu svojich významných archeologických výskumov zo stredoveku uskutočnil v Slovenskom národnom múzeu v Bratislave, kde pôsobil dvadsaťpäť rokov, až do dôchodku (1961–1987). Tu sa naplno mohol venovať vedecko-výskumnej činnosti v oddelení

historickej archeológie (neskôr archeológie stredoveku), kde bol vedúcim oddelenia. V tomto aktívnom múzejnom období, keď postupne vybudoval najväčšie oddelenie pre stredovekú archeológiu na Slovensku, spracoval výsledky svojej vedeckovýskumnej činnosti v monografiách *Stredoveká zaniknutá dedina na Spiši (Zalužany, 1961)*, *Kežmarok (1971)*, *Bratislava-západné suburbium (1979)*, *Košice-Krásna (K stredovekým dejinám Krásnej nad Hornádom, 1986)*. So svojimi spolupracovníkmi obohatil zbierkový fond SNM o nálezy z obdobia stredoveku, pričom dbal o ich náležité uloženie, múzejné spracovanie a prezentáciu v expozíciách, na výstavách, v prednáškovej a publikačnej činnosti.

Na stránkach nášho zborníka musíme zdôrazniť jeho významnú prácu ako odborného redaktora a zostavovateľa *Zborníka Slovenského národného múzea História (1962–1986)*. Zredigoval 25 ročníkov zborníka a 12 publikácií z edície *Fontes SNM*. V posledných rokoch pôsobenia v SNM sa podieľal ako spoluautor a jeden zo zostavovateľov na publikácii *Archeologická topografia Bratislavy (1991)*. Keď Slovenské národné múzeum-Národné múzejné centrum obnovilo v roku 1995 vydávanie edície *Medailóny*, venovanej významným slovenským múzejníkom, ocenilo dlhoročnú záslužnú prácu *Bela Pollu* a prvý zväzok patrilo práve jemu (*Dušan Čaplovič: Belo Polla. SNM-NMC, Bratislava 1995*). Jednou z jeho posledných väčších prác z archeológie je monografia *Archeológia na Slovensku v minulosti (do roku 1918)*, ktorá vyšla v *Matici slovenskej* v roku 1996. Pri príležitosti životného jubilea (1997) mu Slovenské národné múzeum-Archeologické múzeum venovalo *Zborník SNM XCI, Archeológia 7, 1997*, ktorý bol len skromným výrazom vďaky a uznania od najbližších spolupracovníkov, žiakov, nasledovateľov a celej archeologickej obce.

V posledných rokoch života sa *B. Polla* zúčastňoval na aktivitách *Maticy slovenskej* (člen *Predsedníctva MS*) a vo vedeckej práci sa vrátil k výskumu národnostnej otázky v Uhorsku v 19. storočí. Knižne mu vyšli v *Matici slovenskej* roku 1997 práce *Matica slovenská a národnostná otázka v Uhorsku a PhDr. Štefan Moyses (24. 10. 1797–5. 7. 1869)*.

PhDr. Belo Polla, DrSc., do posledných dní svojho života nestrácal kontakt s vedeckým a kultúrnym svetom. Pokiaľ to bolo možné aktívne sa zúčastňoval diania na Slovensku, zostával verný oduševneným diskusiám so záujmom o nové vedecké poznatky. Rád pomáhal cennými radami a bohatými skúsenosťami. Poslednou prácou *Bela Pollu* sú jeho *Spomienky*, ktoré vydáva *Matica slovenská* v tomto roku. Sú to pamäti nielen o jeho pohnutom živote, ale aj o jeho spolupracovníkoch priateľoch a dobe v ktorej žil a vedecky tvoril.

Múzejná a vedecká obec si ocenila záslužnú prácu *Bela Pollu* viacerými verejnými uznaniami a vyznamenaniami. Z najvýznamnejších spomeňme najvyššie múzejné vyznamenanie *cenu Andreja Kmeťa (1992)* a *Zlatú čestnú plaketu Ľudovíta Štúra od Slovenskej akadémie vied (1994)*.

PhDr. Belo Polla, DrSc., nás nečakane opustil za horúcich augustových dní. Lúčime sa s ním na stránkach nášho *Zborníka SNM Archeológia*, ktorého vydávanie s veľkým záujmom ale aj s obavami sledoval, aby sa neprestalo s edičnou a publikačnou prácou, ktorú kedysi v Slovenskom národnom múzeu úspešne rozbehol a realizoval. Svojím vzťahom k vedeckej práci a húževnatosťou nech nám ostáva vzorom.

Češť jeho pamiatke!

Beata Egyházy-Jurovská